

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

«Затверджую»

Голова приймальної комісії

СумДПУ імені А. С. Макаренка

проф. Юрій ЛЯННОЙ

«25» березня 2025 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА МЕТОДИКИ ЇЇ НАВЧАННЯ
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ МАГІСТРА
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ А4.02 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (МОВА ТА ЗАРУБІЖНА
ЛІТЕРАТУРА (АНГЛІЙСЬКА))

Розглянута на засіданні
приймальної комісії

«25» березня 2025 року

Протокол № «7»

Суми 2025

Програма фахового вступного випробування з англійської мови та методики її навчання для здобуття ступеня Магістра за спеціальністю А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська))

Ухвалена на засіданні кафедри англійської філології та лінгводидактики

Протокол № 13 від «06» березня 2025 р.

Завідувач

кафедр

Ганна ПОДОСИННІКОВА

Голова фахової

атестаційної комісії

Олена БАГАЦЬКА

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
з англійської мови та методики її навчання
для вступу на навчання для здобуття ступеня Магістра за
спеціальністю А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література
(англійська))

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма розрахована для вступників до Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка на навчання зі спеціальності А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська)), які мають диплом «бакалавра» або «спеціаліста», «магістра».

Програма визначає вимоги до фахового вступного випробування для вступу на навчання за ступенем «магістр зі спеціальності А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська))».

Вступне випробування передбачає перевірку розуміння закономірностей розвитку мови як суспільного явища.

Вступне випробування проводиться в письмовій формі, тривалість – 120 хвилин.

Під час іспиту вступники повинні продемонструвати володіння орфоепічною, лексичною та граматичною нормами основної іноземної мови, вміти правильно реалізувати ці норми в різних видах мовленнєвої діяльності та в різних комунікативних ситуаціях. Відповідаючи на запитання з методики навчання іноземних мов продемонструвати знання з теоретичних, практичних, організаційних аспектів навчання іноземних, інноваційних методичних технологій.

Абітурієнти, які вступають на навчання зі спеціальності А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська)) за ступенем «магістр» (на основі відповідної базової вищої освіти) повинні **знати:**

- базовий лексичний та лінгвосоціокультурний матеріал за темами, зазначеними в переліку нижче;
- лексико-граматичний і мовленнєвий (мовленнєві формули) матеріал сучасного англійського літературно-писемного та літературно-розмовного мовлення, необхідний для вирішення визначених програмою комунікативних завдань у межах тематики курсу;
- основні характеристики системи навчання іноземних мов в Україні та основний зміст загальної середньої освіти з навчальної дисципліни «Іноземна мова»;
- основні поняття і категорії методики навчання іноземних мов;
- кваліфікаційні вимоги до вчителя іноземних мов;
- сучасні вимоги до навчально-методичних комплексів з іноземних мов і параметри аналізу таких комплексів;
- основи теорії вправ для навчання іноземних мов;
- сучасні підходи до формування в учнів іншомовної комунікативної компетентності; інноваційні методичні технології навчання іноземних мов;
- основні форми, види і способи контролю і оцінювання рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності та її складників: мовних, мовленнєвих, лінгвосоціокультурної і навчально-стратегічної компетентностей;
- основні організаційні форми реалізації навчально-виховного процесу з навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах;
- основи планування навчально-виховного процесу з іноземної мови у середніх навчальних закладах.

Абітурієнти, які вступають на навчання за спеціальністю А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська)) за ступенем «магістр» (на основі відповідної базової вищої освіти) повинні **вміти**:

- розуміти усне та писемне мовлення в контексті вивчених та незнайомих тем, що стосуються особистої, професійної, економічної та культурної сфер життя;

- розуміти довгі та складні тексти (художні та публіцистичні тексти, посібники, спеціалізовані статті тощо), ураховуючи особливості їх стилю, розкривати імпліцитну інформацію, яка міститься в них, критично оцінювати прочитане;
- адекватно сприймати та використовувати інформацію про життя та культуру англomовних країн в усному та писемному мовленні;
- вільно використовувати активний матеріал в усіх видах мовленнєвої діяльності в усному та писемному спілкуванні;
- в усному спілкуванні висловлюватися спонтанно, вільно, грамотно, чітко й деталізовано щодо широкого спектру загальних і професійних тем, включаючи доповіді, семінари, презентації, проекти;
- представити в монологічній формі чіткі, детальні висловлювання на складні теми, розвиваючи окремі точки зору та доходячи логічного висновку
- вести дискусію, обґрунтовувати недоліки й переваги різних можливостей у контексті діалогічного спілкування;
- висловлюватися усно швидко, вільно і спонтанно, не відчуючи браку мовних засобів для вираження думки, ефективно і гнучко використовувати іноземну мову в різноманітних ситуаціях соціального, навчально-академічного та професійного спілкування; чітко формулювати думки й точку зору та донести свої погляди у повному обсязі до інших співрозмовників; при цьому активний лексичний мінімум студентів (в усній і письмовій формі) повинен становити близько 4500 одиниць.
- професійно використовувати іноземну мову (вміння підготувати навчально-методичний матеріал, провести фрагмент уроку, організувати групову діяльність іноземною мовою, перевірити й прокоментувати письмову роботу тощо);
- оперувати базовими категоріями та поняттями курсу методика навчання іноземних мов і культур;

- кваліфіковано застосовувати сучасні принципи, методи, прийоми і засоби навчання чотирьох видів мовленнєвої діяльності (комунікативно-навчальна функція вчителя іноземної мови);

- вирішувати актуальні завдання морального, культурно-естетичного, трудового виховання учнів засобами іноземної мови з урахуванням особливостей ступеня навчання (виховна функція вчителя іноземної мови);

- допомагати учням в оволодінні уміннями вчитися, розширювати свій світогляд, пізнавати себе (освітня функція вчителя іноземної мови);

- аналізувати свою професійну діяльність і навчальну діяльність учнів, добирати підручники та посібники, прогнозувати труднощі засвоєння учнями мовного / мовленнєвого матеріалу та оволодіння мовленнєвою діяльністю, аналізувати та узагальнювати досвід інших вчителів у галузі навчання іноземних мов, здійснювати експертну оцінку сучасних підручників і навчально-методичних комплексів з іноземних мов (гностична функція вчителя іноземної мови);

- планувати і творчо конструювати навчально-виховний процес у цілому і процес навчання конкретного матеріалу з урахуванням особливостей ступеня навчання; планувати навчально-комунікативну діяльність учнів на уроці та в позакласній роботі, здійснювати у комплексі різні види індивідуалізації навчання іноземних мов (конструктивно-плануюча функція вчителя іноземної мови);

- реалізовувати плани (поурочні, серії уроків, позакласних заходів) з урахуванням особливостей ступеня навчання, творчо розв'язувати методичні завдання у процесі навчання і виховання з урахуванням провідних характеристик учнів певного навчального закладу, вносити до планів методично правильні корективи з метою досягнення бажаного результату, виходячи з цілей навчання іноземної мови в конкретному типі навчального закладу (організаторська функція вчителя іноземної мови).

- здійснювати самоаналіз ефективності уроків;

- проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, організовувати співпрацю учнів на уроці;
- використовувати гуманістичний потенціал іноземної мови для формування духовного світу юного покоління України.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

СТРУКТУРА ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

(СТУПІНЬ МАГІСТР)

Іспит складається з таких завдань:

1. Завдання з методики навчання англійської мови;	80 балів
2. Тестове завдання (перевірка лексичної та граматичної компетенції)	60 балів
3. Переклад українського тексту іноземною мовою (200-250 слів);	60 балів

Фаховий іспит проводиться іноземною мовою з метою перевірки теоретичних знань та визначення рівня сформованості іншомовної комунікативної компетенції вступників (знання іноземної мови мають відповідати рівню C1 – досвідчений користувач) за шкалою і критеріями, які подані у Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти і рекомендовані Міністерством освіти і науки України №14/18.2-481 від 02.03.2005).

Теоретичні питання з методики викладання іноземних мов

Професійно-методична підготовка майбутнього вчителя іноземних мов як найважливіша складова педагогічної освіти

Методики навчання іноземним мовам, методи навчання, методологічні концепції. Методика навчання іноземної мови як педагогічна наука. Методи

досліджень у галузі методики навчання іноземних мов. Зв'язок методики навчання іноземних мов з іншими науками. Комунікативно-орієнтовані методики (вони ж діяльнісно-особистісні, комунікативні), а саме – комунікативна, проектна, інтенсивна. Діяльнісна методика, що співвідноситься з діяльнісним підходом, в основі якого лежить ідея про активність пізнання об'єкта, про навчання як активну, свідому, творчу діяльність. Дана методика передбачає навчання спілкуванню в єдності всіх його функцій: регулятивної, пізнавальної, ціннісно-орієнтаційної та етикетної.

Індивідуалізація навчання іноземних мов, інтенсивне навчання іноземних мов, тести у навчанні іноземних мов; теоретико-методичні засади створення навчальних комплектів з іноземних мов. Упровадження в навчальний процес нових інформаційних технологій навчання іноземних мов.

Дистанційне навчання (CALL – Computer-assisted Language Learning). Навчання на відстані, що дало можливість заочного навчання на основі комп'ютерних телекомунікацій: оперативної передачі будь-якої інформації на відстані; зберігання цієї інформації в пам'яті протягом потрібного часу, її редагування; інтерактивності за допомогою спеціально створюваної для цих цілей; мультимедійної інформації, оперативного зворотного зв'язку з викладачем, доступу до різних джерел інформації, у тому числі через систему Internet.

Формування іншомовної комунікативної компетенції у відповідності до Рекомендацій Ради Європи. Сучасні підходи до організації навчання та оволодіння ІМ у контексті Загальноєвропейських рекомендацій мовної освіти. Загальноєвропейська система рівнів володіння нерідними мовами. Рейтингова кредитно-модульна система оцінювання навчальних досягнень студентів. Інтеграція до європейського освітнього простору як засіб оновлення сучасної мовної освіти. Завдання модернізації мовної освіти.

Основні вимоги до Типових навчальних планів. Інваріантні та варіативні складові Програми та Державного освітнього стандарту з ІМ. Мета

навчання ІМ як соціально-педагогічна та методична категорія на сучасному розвитку мовної освіти в Україні. Прагматичний аспект мети навчання.

Формування міжкультурної комунікативної компетенції під час навчання іноземних мов. Міжкультурна компетенція як показник сформованості вторинної мовної особистості. Якісні модифікації в структурі підготовки та освіти вчителя іноземної мови як фахівця не тільки з іншомовної, а й своєї власної, національної культури та рідної мови як частини цієї культури, здатного вести і спрямовувати діалог культур. Взаємозв'язок змістовних компонентів професійної підготовки вчителя іноземної мови, який враховує співвідношення лінгвістичних, літературознавчих, культурологічних аспектів. Дослідження шляхів реалізації міжкультурної комунікації як фактора інтеграції до світового освітнього простору.

Організація і планування навчальної роботи з іноземної мови у школі. Облік особистісних особливостей студентів, творча реалізація студента, комунікативна вмотивованість навчального процесу, навчання на основі спілкування.

Теоретичні основи методики навчання іноземних мов. Технологія навчання мовленнєвого матеріалу. Навчання основ іншомовної діяльності. Навчання основ іншомовного матеріалу та навчання іншомовного спілкування.

Формування мовленнєвих навичок в учнів. Формування граматичних навичок. Формування лексичних навичок. Формування навичок вимови. Формування навичок техніки читання. Формування мовленнєвих вмінь в учнів. Формування вмінь аудіювання. Формування вмінь читання. Формування вмінь говоріння. Формування вмінь письма і писемного мовлення.

Перелік тем, у межах яких розроблено лексико-граматичні та завдання з перекладу, що виносяться на іспит:

- Personal Identification. Appearance and character. Interests and hobbies.
- Family life. Family relations. Marriage and wedding. Bringing up children.

- Homes and Housing. Living conditions. Accommodation. Household chores.
- Meals and Cooking. Food and drink. Eating and drinking habits. Eating out.
- Shopping. Types of shops. Money, payment and prices. Clothes and fashion.
- Seasons and Weather. Weather forecast.
- Students' Life and Studies. University studies. Students' day off.
- Urban and Rural Life. Native town / village.
- Health. Diseases and health problems. Visiting a doctor. Health service.

Keeping fit. Healthy lifestyles.

• Leisure and Sports. Summer and winter sports. Sports and games. Weekend activities and holidays. Olympic Games.

• Travelling. Public transport. Travelling by air, sea, rail or car. Hitchhiking and cycling.

• Theatre. A visit to a theatre. The history of the theatre. Cinema. The history of cinema. TV and cinema, their impact on people. My favorite actor/ director/ film. Film reviews.

• English in the World. World Englishes.

• Language rights. Special English. The future of English. Language policy.

• Choosing a Career. Work and employment. My future profession.

• Art. Trends in art. Museums. My favourite painter.

• Music. Trends and genres in music. Preferences in music.

• Environment. Wildlife and the environment. Environmental problems and solutions. Environmental protection. World ecological movements.

• Political System. Government. Elections, political parties and movements. Current national and international political trends.

• Mass Media. The press. Radio and television.

- New information technologies and modern means of communication. The Internet. Communication with E-pals. Netiquette.

- Law and crime. Courts and trials. Criminals. Law enforcement. Human rights. The Constitution.

- Education. Types of schools. Discipline in schools. Class management. Problem children.

- Higher Education. The system of higher education. Universities.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Фахового іспиту (ступінь магістр) Оцінювання правильності виконання тестових завдань та письмової частини іспиту відбувається відповідно до виду завдань:

- *Перша частина завдань іспиту*: завдання з методики викладання іноземних мов. За кожне правильно виконане завдання надається 8 балів, за неправильне виконання бали не нараховуються. Максимальна кількість балів за виконання першої частини завдань іспиту становить 80 балів.

- *друга частина завдань іспиту*: 20 завдань на перевірку лексичної та граматичної компетенції.

За кожне правильно виконане завдання надається 3 бали, за неправильне виконання бали не нараховуються. Максимальна кількість балів за виконання першої частини завдань іспиту становить 60 балів.

- *третьа частина завдань іспиту*: переклад українського тексту іноземною мовою (200-250 слів).

Максимальна кількість балів за виконання цього завдання становить 60 балів, з яких 16 балів надається за відповідність змісту перекладеного тексту україномовному першоджерелу; 16 балів – за використання відповідного цьому жанру стилю та лексики; 28 балів за загальну правильність: орфографічну (7 балів), граматичну (7 балів), лексичну (7 балів) та коректне використання засобів міжфразового зв'язку (7 балів).

За підсумками вступного іспиту абітурієнт може набрати від 0 до 200 балів включно. Позитивна оцінка від 100 до 200, 0-99 – незадовільно, іспит вважається нескладеним.

ЛІТЕРАТУРА

1. Балащенко Л.М., Подосиннікова Г.І. Global Issues: [навч. посібник для студ. старш. курсів ф-тів ін. мов]. Суми, Україна: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. 214 с.
2. Безвін Ю.Г., Подосиннікова Г.І. Controversial Issues: Forming Communicative Competence Through Project Work: [навч. посібник для студ. старш. курсів ф-тів ін. мов]. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. 163 с.
3. Бігич О.Б. та ін. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник / за заг. ред. С.Ю.Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2013. 590 с.
4. Бігич О.Б. та ін. Педагогічна практика з методики викладання іноземних мов: посібник / під кер. С.Ю.Ніколаєвої та В.В.Черниш. К.: Ленвіт, 2003. 250 с.
5. Бігич О.Б. та ін. Практикум з методики викладання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник / за ред. С.Ю.Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2016. 402 с.
6. Коваленко С.М., Коробова Ю.В., Давидова Т.В. Getting started: English for Freshmen. Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2019. 144 с.
7. Козлова В.В., Молгамова Л.О. English Nonstop. Keep Going (Продовжуємо вивчати англійську): навчальний посібник з практики професійно-орієнтованого англійського мовлення для студентів третіх курсів факультетів іноземних мов педагогічних ЗВО (англійською мовою). Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2023. 260 с.
8. Коробова Ю. В., Подосиннікова Г. І. Reading and Analyzing Short Stories: Focus on SEL. Handbook of English analytical and critical reading for pre-service English teachers (Читання та аналіз коротких оповідань: фокус на соціально-емоційному навчанні. Посібник з аналітичного та критичного читання для майбутніх учителів англійської мови). Суми: ФОП Цьома С. П., 2024. 153 с.
9. Молгамова Л.О., Козлова В.В. Journey Through English: Explore and Grow (Подорожуй світом англійської: вивчай та зростаєш): навчальний посібник з практики професійно-орієнтованого англійського мовлення для студентів третіх курсів факультетів іноземних мов педагогічних ЗВО (англійською мовою). Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2023. 221 с.

10. Подосиннікова Г. І., Бохоня Т. М., Щербак Є. О. Crime Tracker: Building Up Vocabulary Skills Through Situations With Film Characters = Слідопит: формування лексичної компетентності з використанням ситуацій з кіноперсонажами: [навч.-метод. посібн. для студ. старших курсів класичних, педагогічних, лінгвістичних університетів] / за ред.Г.І. Подосиннікової. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2020. 130 с.
11. Тучина Н.В., Жарковська І.В., Зайцева Н.О. та ін. A way to Success: English for University Students. Year 1. Харків: Фоліо, 2011. 337 с.
12. Тучина Н.В., Жарковська І.В., Зайцева Н.О. та ін. A Way to success: English for University Students. Year 2 (Student's Book). Харків: Фоліо, 2016. 256 с.
13. Тучина Н.В., Жарковська І.В., Зайцева Н.О. та ін. A way to Success: English Grammar for University Students. Year 1. Харків: Фоліо, 2010. 208 с.
14. Уткіна Л. О., Особливець О.Ю., Євтушенко Т. В. English for Seniors. Term I: [навч. посібник для студ. 4-го курсу]. Суми, Україна: Вид-во СумДПУ, 2009. 246 с.
15. Уткіна Л. О., Особливець О.Ю., Євтушенко Т. В. English for Seniors. Term II: [навч. посібник для студ. 4-го курсу]. Суми, Україна: Вид-во СумДПУ, 2009. 256 с.
16. Янсон В.В., Свистун Л.В. Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга І: Навч. посібник. Англ. мовою. Київ: ТОВ «ВП Логос», 2003. 352 с.
17. Brown H. Douglas. Teaching by Principles: An Interactive Approach to Language Pedagogy. 6th ed. Pearson ESL, 2007. 491 p.
18. Evans V. Round-Up 6: English Grammar Practice. Harlow: Pearson, Longman, 2011.
19. Evans V., Dooley J. Upstream Advanced. Student's Book. Third Edition. Newbury, UK: Express Publishing, 2007.
20. Evans V., Dooley J. Upstream Intermediate B2. Student's Book. Express Publishing, 2015. 236 p.
21. Harmer J. How to Teach English: An introduction to the practice of English language teaching. Harlow: Addison Wesley Longman Limited, 1998. 198 p.
22. Harmer J. The Practice of English Language Teaching. Harlow: Longman, Pearson Education Limited, 2001. 371 p.
23. McCarty M., O'Dell F. English Vocabulary in Use (Upper-intermediate). Cambridge University Press, 2005. 309 p.
24. Murphy R. English Grammar in Use. Cambridge University Press, 2012. 380 p.

25. Soars J., Soars L. New Headway Upper-Intermediate. Student's Book. 4th edition. Oxford University Press, 2014. 168 p.
26. Vince M. First Certificate Language Practice. Oxford: Heinemann, 1998. 309 p.
27. Vince M., Sunderland P. Language Practice Advanced. Oxford: MacMillan Education. 2009.